

Sygn. akt VII U 3166/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar-Zapolska

Protokolant: st.sekr.sądowy Małgorzata Wronkowska

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 12 października 2012 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu R. P. prawo do emerytury od dnia 1 września 2012r. i ustala, że organ emerytalny nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz R. P. kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VII U 3166/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy R. P. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w wobec nie udowodnienia 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wyjaśnił, iż nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu od

03.08.1966r. do 30.06.1982r. z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Usług Handlowych (...) z uwagi, iż w świadectwie pracy z dnia 28.06.2011r. nie opisano charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze a powołując się na Uchwałę nr 24 Zarządu (...)z dnia 14.06.1983r. – wykaz A dział XIV poz.13 pkt 4 powołano stanowisko elektromontera.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, w oparciu o uznanie, iż w okresie od 03.08.1966r. do 30.06.1982r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, będąc zatrudnionym w Spółdzielni (...) w S.. Ponadto zawnioskował o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków: L. W. i B. G..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację prezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. P., urodzony dnia (...), w dniu 31 sierpnia 2012r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę. Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 12 października 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy R. P. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach, z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa.

Wnioskodawca, nie jest członkiem OFE, nie pozostaje w zatrudnieniu.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. staż ubezpieczeniowy wymiarze 32 lat, 4 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 1 – 3 plik akt ubezpieczeniowych, karta przebiegu zatrudnienia – k.19 akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 12.10.2012r. k. 31 akt ubezpieczeniowych, ,

Wnioskodawca z zawodu jest ślusarzem. W okresie od 03 sierpnia 1966r. do 30 czerwca 1993r. był zatrudniony w Spółdzielni Usługowo- Handlowej (...) w S.. Spółdzielnia posiadała akumulatorownię, która znajdowała się w wydzielonym pomieszczeniu. W akumulatorowni stały butle z kwasem siarkowym i wodą destylowaną, substancje te mieszało aby powstał elektrolit, którym zalewano akumulatory.

W okresie od 03 sierpnia 1966r. do 30 czerwca 1982r. wnioskodawca był zatrudniony w akumulatorowni. Praca w akumulatorowni polegała na rozrabianiu elektrolitu tj. mieszanii kwasu siarkowego i wody destylowanej, na zalewaniu akumulatorów elektrolitem, ładowaniu, regeneracji używanych akumulatorów, odsiarczaniu akumulatorów, wymianie elementów w uszkodzonym akumulatorze. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, nie korzystał do 1982 r. z urlopów bezpłatnych.

W zakładzie było około 20 kombajnów, około 30 ciągników, każde z tych pojazdów posiadało 2 akumulatory, ponadto spółdzielnia świadczyła usługi dla okolicznych PGR-ów i rolników w zakresie ładowania i naprawy akumulatorów.

L. W. pracował w Spółdzielni Usługowo- Handlowej (...) w S. od 1970 r., na stanowisku kalkulator-magazynier, kierownika warsztatu.

B. G. pracował w Spółdzielni Usługowo- Handlowej (...) w S.

od 1970 r. do 1996r., na stanowisku traktorzysty.

Wnioskodawca R. P. rozwiązał stosunek pracy z dniem 31.08.2012r.

Dowód:

- akta ubezpieczeniowe w tym świadectwo pracy z dnia 28.06.2003r. k. 10, świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.06.2003r. k. 9 , świadectwo pracy z dnia 31.08.2012r. 9.

- akta sprawy w tym zeznania świadka L. W. k. 35-36 akt, zeznania świadka B. G. k. 36-37 akt , zeznania wnioskodawcy k. 39

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, oraz aktach sprawy, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawą ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków w tym świadka –L. W. i B. G., współpracowników wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia, które zasługiwały na wiarę, albowiem były jasne, spójne, rzetelne i razem z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tworzyły zwartą i logiczną całość. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania samego wnioskodawcy, które w pełni ocenił jako wiarygodne, wewnętrznie spójne i znajdujące odzwierciedlenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego R. P. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2, zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) z dniem 1 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 1 stycznia 2013r. aby uzyskać uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Podkreślić także należy, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV(prace różne) pod poz. 13 opisano prace w akumulatorowniach :opróżnianie, oczyszczenie, i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 32 lata, 4 miesięcy i 29 dni oraz nie jest członkiem OFE.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okresy od 03 sierpnia 1966r. do 30 czerwca 1982r. zatrudnienia w Spółdzielni Usługowo- Handlowej (...) w S. na stanowisku elektromontera.

Pozwany odmawiając zaliczenia spornego okresów zatrudnienia wskazywał, iż w świadectwie pracy z dnia 28.06.2003r. nie opisano charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze a powołując się na Uchwałę nr 24 Zarządu (...)z dnia 14.06.1983r. – wykaz A dział XIV poz.13 pkt 4 podano stanowisko elektromontera.

Podkreślenia wymaga, iż wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego potwierdza w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia od 03 sierpnia 1966r. do 30 czerwca 1982r. był zatrudniony w Spółdzielni Usługowo- Handlowej (...) w S., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w akumulatorowni (wykaz A dział XIV poz. 13).

Okoliczności powyższe potwierdza świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.06.2003r. (k. 9 akt ubezpieczeniowych) a także zeznania powołanych w sprawie świadków oraz zeznania samego wnioskodawcy.

Świadkowie L. W. i B. G. powołani w sprawie byli współpracownikami wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia, pracowali w tym samym zakładzie znali specyfikę pracy, zakres obowiązków i charakter wykonywanego zatrudnienia. Świadek B. G. wskazał, iż wnioskodawca pracował w akumulatorowni a jego praca polegała na montowaniu akumulatorów, przeladowywaniu i naładowywaniu ich a także na odsiarczaniu.

Biorąc pod uwagę powyższe wskazać należy, iż niewątpliwie charakter pracy świadczonej przez wnioskodawcę w akumulatorowni kwalifikuje do pracy w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy w spornym okresie czasu.

Biorąc pod uwagę, powyższe w ocenie Sądu ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze, co najmniej 25 lat, nie jest członkiem OFE. Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wykazał, iż wnioskodawca legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach wobec zaliczenia okresu od 03.08.1966r. 30.06.1982r z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Usługowo-Handlowej (...) w S..

Sąd rozstrzygając sprawę orzekł, o braku odpowiedzialności pozwanego i za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy na etapie wydawania decyzji prawidłowo zaliczył staż ubezpieczonej w warunkach szczególnych uznając, iż nie spełnia ona przesłanek uzyskania prawa do emerytury. W związku z powyższym Sąd wydając przedmiotowe orzeczenie nie stwierdził odpowiedzialność pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, stosownie do treści przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia istnienia prawa ubezpieczonego do świadczenia.

W niniejszej sprawie organ rentowy wydał decyzję o odmowie przyznaniu ubezpieczonej prawa do emerytury w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie wnioskodawca dołożył należytych starań przedkładając wymagane dokumenty konieczne do wydania decyzji przyznającej prawo do dochodzonego świadczenia z tytułu pracy w warunkach szczególnych, jednakże organ rentowy dysponując dokumentami na etapie wydawania decyzji nie mógł na ich podstawie wydać decyzji przyznającej prawo do emerytury, gdyż dopiero zeznania świadków i samego wnioskodawcy dały podstawę do wydania takiego orzeczenia. Dlatego też organ rentowym nie ponosi odpowiedzialność za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z przyczyn wskazanych wyżej na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS , wnioskując a contrario.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzje organu rentowego z dnia 12 października 2012r. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 września 2012r., mając na uwadze datę złożenia wniosku tj. 31.08.2012r. a także fakt, iż wnioskodawca z dniem 31.08.2012r. rozwiązał stosunek pracy oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którą świadczenia wypłaca się poczynając **od dnia powstania prawa** do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z § 2 ust. 1 i 2 w związku z § 3 ust. 1 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 r. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego zasądził na jego rzecz koszty zastępstwa procesowego wysokości 60

zł, zasądzając je w stawce minimalnej, biorąc pod uwagę rodzaj i stopień złożoności sprawy, nakład pracy pełnomocnika oraz jego wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i dokonania jej rozstrzygnięcia.

SSA w SO Ewa Downar-Zapolska